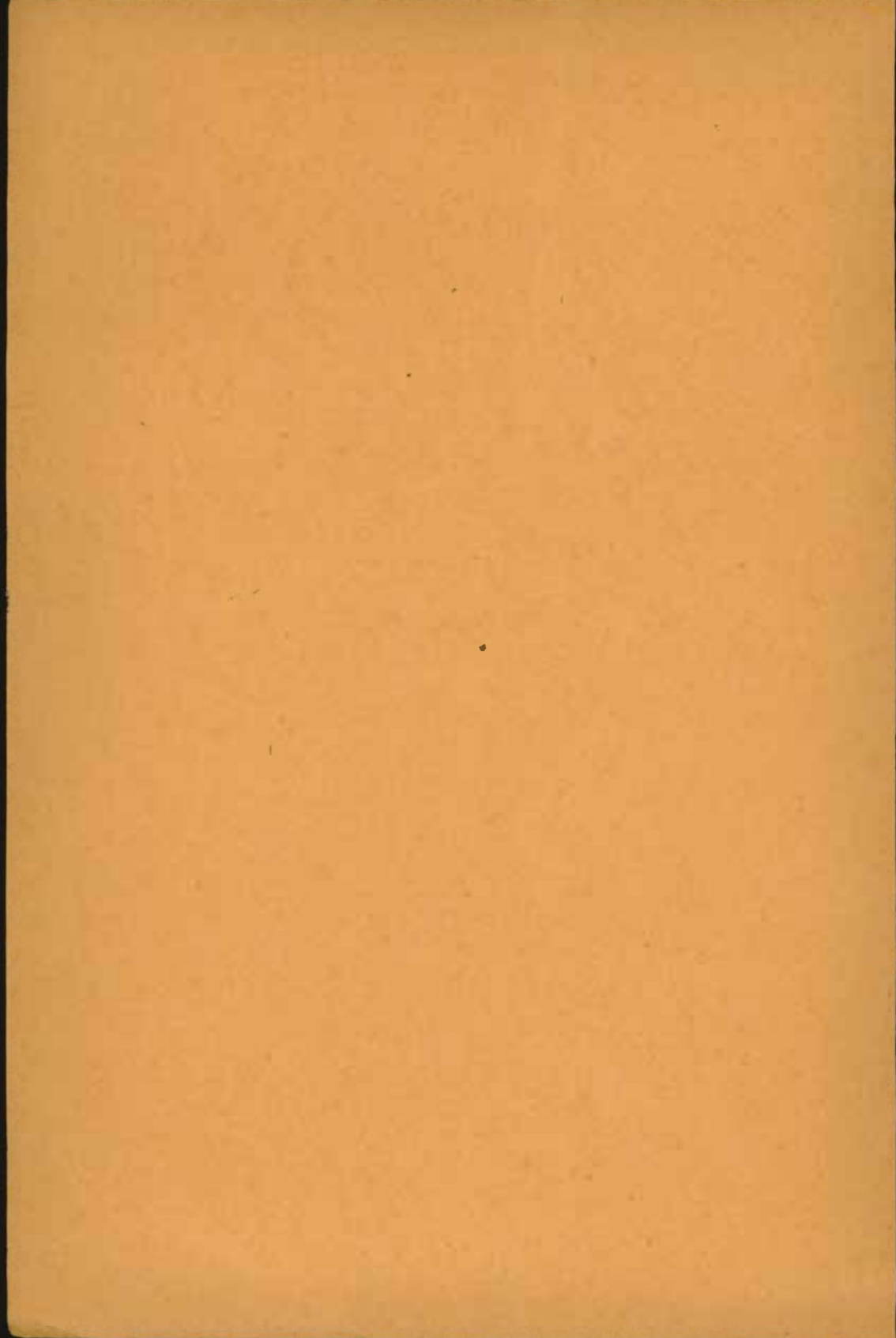

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISATION

KONGRESSEN 1920

DAGSORDEN OG FORSLAG
MED MOTIVER

KRISTIANIA
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI
1920

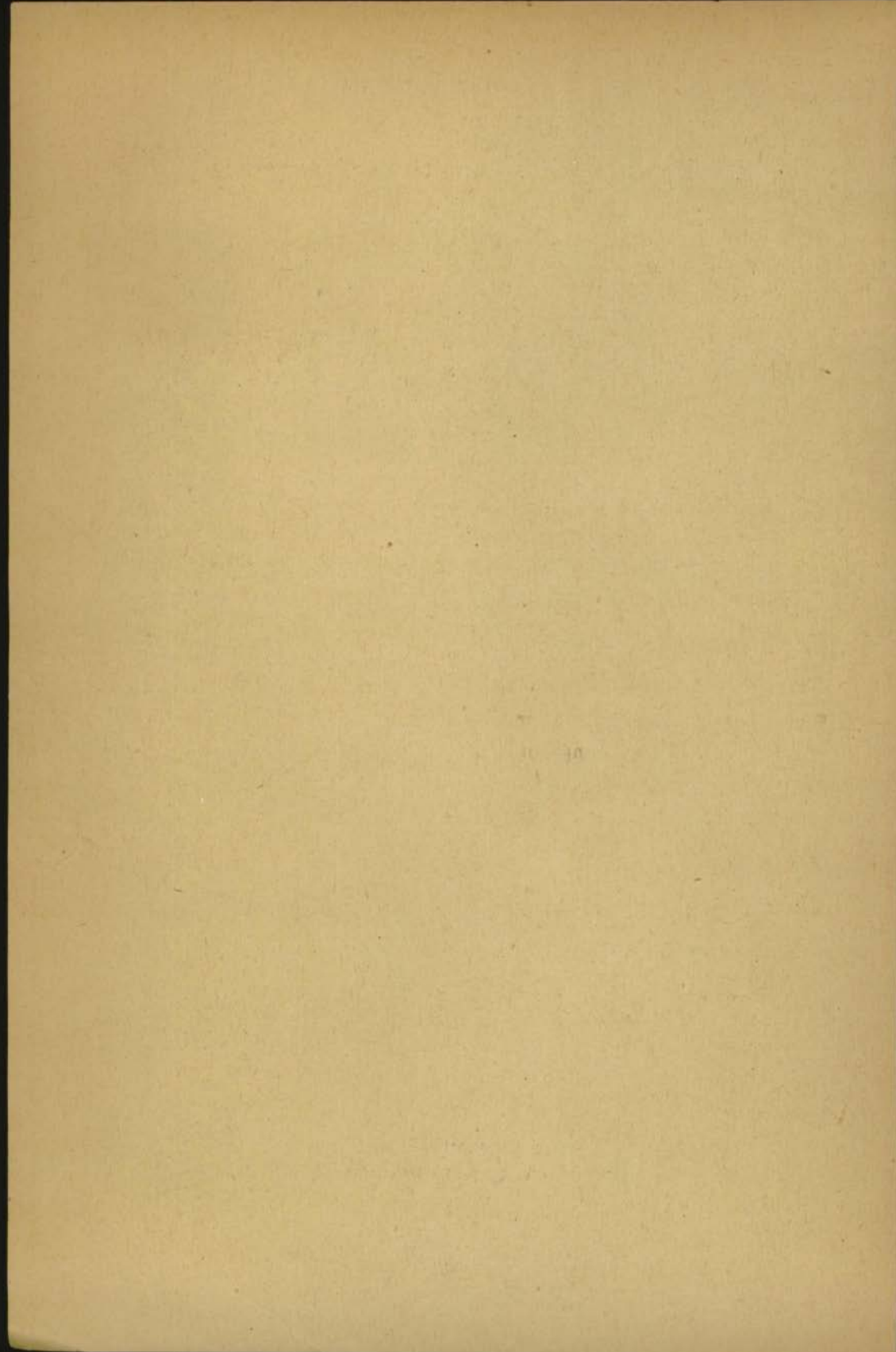

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISATION

KONGRESSEN 1920

DAGSORDEN OG FORSLAG
MED MOTIVER

KRISTIANIA
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI
1920

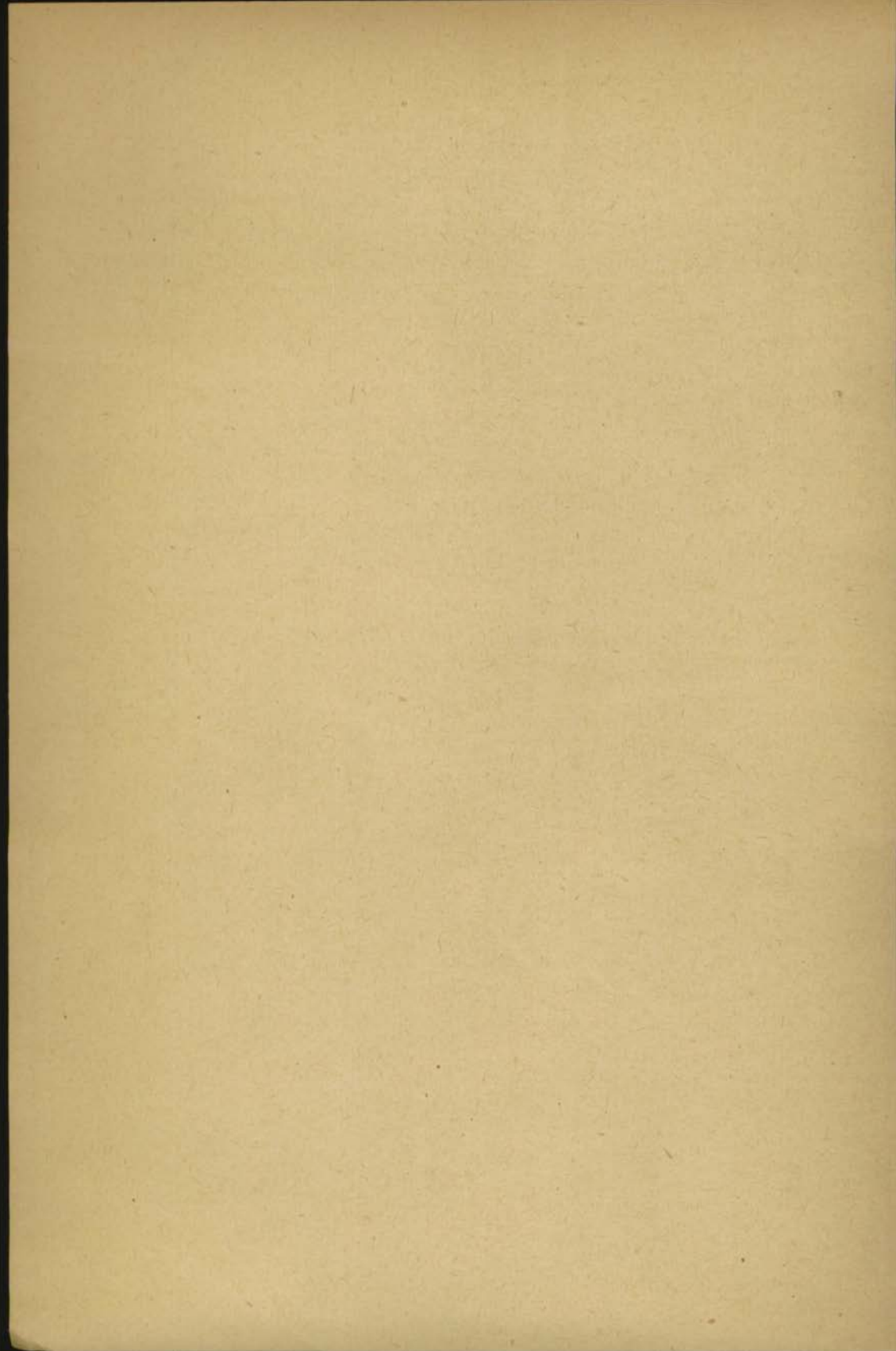
Dagsorden

for

Arbeidernes fagl. Landsorganisation 9. ordinære kongres i Kristiania 11. juli 1920 o. flg. dage.

Kongressen aapnes kl. 12 form. i Folkets Hus.

1. **Kongressens konstituering.**
a) Fuldmagternes godkjendelse. b) Vedtagelse av forretningsorden og dagsorden. c) Valg av 2 ordstyrere og 4 sekretærer.
2. **Beretning og regnskap.**
3. **Socialiseringsproblemet.**
4. **Bedriftsraad.**
5. **Organisationsformerne.**
(Herunder forsikringskasserne).
6. **Lovforandringer.**
7. **De faglige opplysningskontorer.**
8. **Agitationen.**
9. **Forskjellige forslag.**
10. **Bevilgningssaker.**
11. **Valg.**

Forretningsorden:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Dog har arbeiderpressens repræsentanter adgang. Likesaa har medlemmer av Landsorganisationen adgang til galleriet som tilhørere undtagen naar en sak besluttet behandlet for lukkede døre.

Repræsentanter maa forevise adgangskort og tilhørere medlemsbok ved indgangen.

2. Til at lede møtet vælges 2 ordstyrere. Ordstyrerne ordner indbyrdes møternes ledelse. Til at føre protokollen vælges 4 sekretærer.
3. Møterne holdes fra kl. 9—1 form. og 3—7 efterm.
4. Ingen har ret til at faa ordet mere end 3 ganger i samme sak. Undtagen for indledningsforedrag begrænses taletiden til 10 minutter 1ste og 5 minutter 2den og 3dje gang.

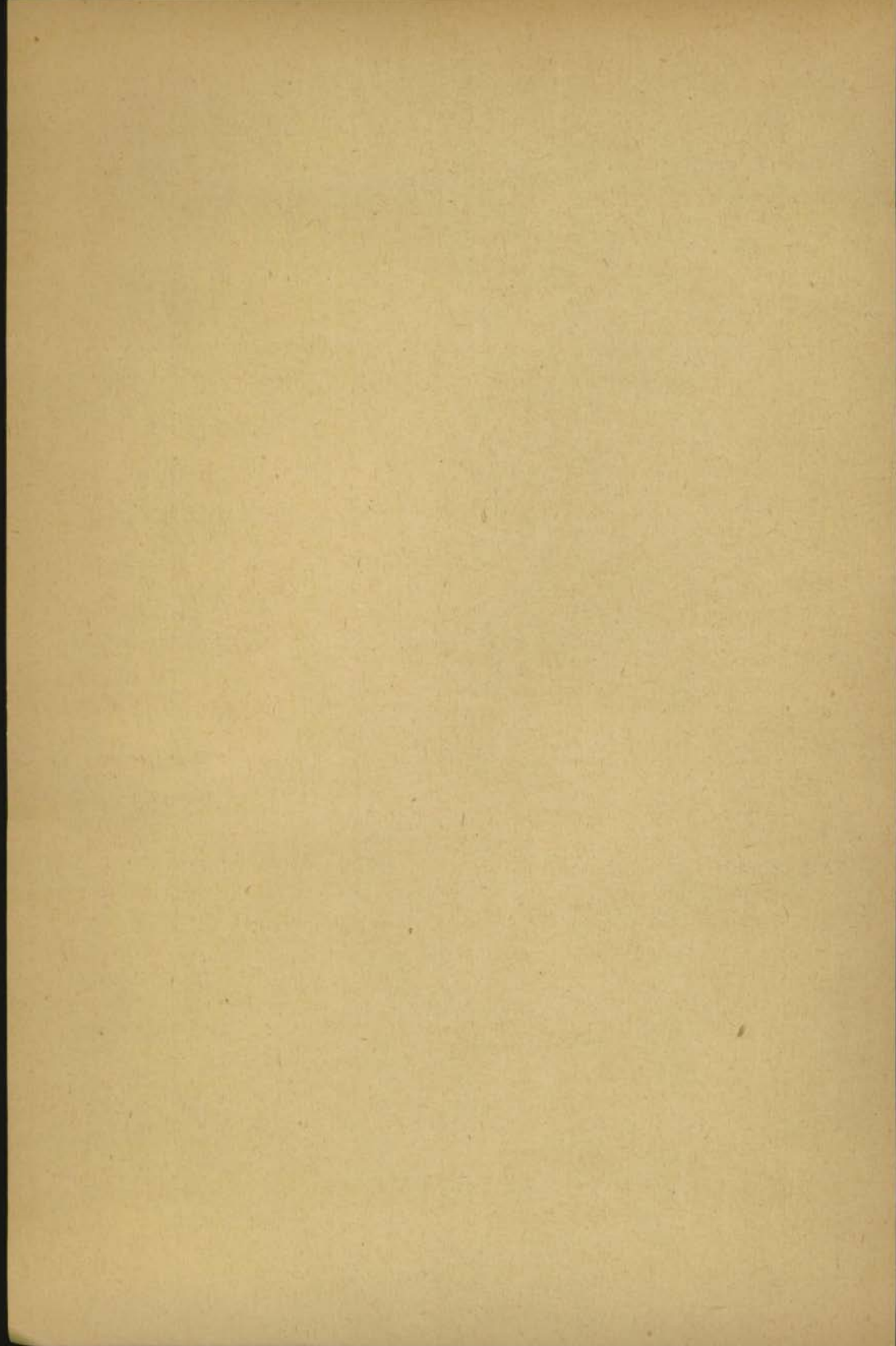
Ordstyreren har forøvrig naar han finder det paakrævet, ret til at stille forslag om yderligere tidsbegrænsning og strek med de indtegnede talere. Til forretningsordenen gives ingen ordet mere end 1 gang og høist 2 minutter til hver sak.

Talerne skal tale fra den dertil bestemte plads i salen.

5. Forslag maa leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet paa den organisation han repræsenterer. Intet nyt forslag kan optages efterat der er besluttet sat strek med de indtegnede talere.

Forslag som ingen forbindelse har med de paa dagsordenen opførte saker kan ikke behandles.

6. Alle beslutninger avgjøres med almindelig flertal. I tvilstilfælde, eller naar 20 repræsentanter forlanger det, foregaar avstemningen ved navneoprop.
 7. I protokollen indføres kun forslagene og avstemningerne samt de fattede beslutninger.
 8. Protokollen oplæses ved hvert møtes begyndelse og for sidste møte ved dets slutning.
-

Dagsordenens punkt 3 og 4.

Angaaende socialiseringsproblemet og bedriftsraadene henvises til Socialiseringskomiteens indstilling.

Dagsordenens punkt 5 og 6. Organisationsformerne. Forsikringskasserne. Lovforandringer.

Fra en række organisationer er indkommet likelydende forslag til forandringer i organisationsformerne m. v. Forslaget er ledsaget av en uttalelse som først vedtoges paa et møte av Samorganisationen i Kristiania den 29. mars 1920.

Forslaget er litt forskjellig fra enkelte foreninger, men lyder i sin helhet væsentlig saaledes:

Forslag til fagkongressen.

Under henvisning til vedlagte uttalelse vil man foreslaa følgende spørmaal optat paa fagkongressens dagsorden:

Landsorganisationens formaal.

§ 1.

Indledningen ændres saaledes: *Landsorganisationens formaal er:* Og som nyt punkt 1:

I forstaaelse med andre klassekamps-organisationer arbeide for produktionsmidlernes socialisering paa grundlag av bedriftsorganer.

De nuværende punkter 1, 2 og 3 blir henholdsvis 2, 3 og 4. Det nuværende punkt 4 utgaar.

Lokale samorganisationer.

Som ny § 4:

I hvert distrikt, større by eller bygd med nærmeste opland danner de foreninger, som tilhører Landsorganisationen, en faglig lokal samorganisation. Dens formaal er at lede det stedlige agitations- og opplysningsarbeide, bistaa ved konflikter, forestaa ledelsen av faglige opplysningskontorer, og forøvrig ta sig av de anliggender som er av interesse for arbeiderklassen.

De foreninger som staaer tilsluttet samorganisationen skal holde denne underrettet om lønsbevægelser, arbeidsforhold og alt som kan være av interesse for det stedlige samarbeide.

Forbund og Landsorganisationen skal ved alle større lønskonflikter gi Samorganisationen underretning om stillingen, saa den kan uttale sig før der træffes en avgjørelse. Samorganisationene kan efter anmodning av avdelinger, forbund eller Landsorganisationen lede lokale konflikter.

Til samorganisationen yder hver tilsluttet forening en bestemt kontingent som bestemmes av samorganisationen.

Beretning om virksomheten sendes hvert aar til Sekretariatet.

Repræsentation til fagkongressene.

Repræsentationsretten bør overføres fra forbundene til Samorganisationen. Som punkt 2 i § 5 i stedet for de nuværende litra a og b foreslaaes:

Ved kongresser har hver samorganisation ret til at sende 1 repræsentant for hvert fylt 400-tal medlemmer, dog mindst 1.

Ledelse av konflikter.

For at utvide det lokale selvstyre og dermed fremme det stedlige initiativ, samhörigheten og solidariteten mellem medlemmerne foreslaaes:

I § 9 punkt 1 indskytes efter avdelingerne *Samorganisationerne.*

Punkt 5 sidste del ændres derhen: *dog ikke uten at de avdelinger eller samorganisationer som er berørt av kampen, har git sit samtykke og vedkommende hovedorganisations styres uttalelse er indhentet.* Punkterne. 7, 8, 9 og 10 utgaar.

Organisationens omlægning.

Der foreslaaes vedtat følgende beslutning:

I erkjendelse av at det er nødvendig at forene arbeiderne bedriftsvis, industrielt og som klasse uttaler kongressen:

1. Ved de bedrifter hvor en enkelt industri er dominerende, pligter arbeiderne at tilhøre den fagforening som paa arbeidsplassen repræsenterer de fleste arbeidere.
2. Mellem fagforeninger og forbund som tilhører samme industri, maa der etableres samarbeide om organisationsforhold, lønskravenes fremme og andre spørsmaal av fælles interesse.
3. Kongressen anbefaler at Landsorganisationen omlægges, saa den bygger paa lokale samorganisationer. Disse indtrær i alt væsentlig i de samme rettigheter og med samme pligter som forbundene nu. Landsorganisationen opdeles i grupper eller seksjoner svarende til de store industrier.
4. Forbundene opfordres inden 1. oktober 1921 at uttale og gi sin tilslutning til en saadan omlægning. Ekstraordinær fagkongres indkaldes inden næste aars utgang for paa grundlag av de faldne uttalelser at træffe endelig avgjørelse. Sekretariatet paalægges at foreta de nødvendige forberedelser for en omlægning fra forbunds- til samorganisationsformen.

Arbeidsledighetskasser og forsikringsvæsen.

Saalænge fagorganisationen skal ha arbeidsledighetskasser og forsikringsvæsen bør der være enhet, plan og fasthet i denne som al anden virksomhet. Man vil derfor foreslaa:

Arbeidsledighetskasserne og forsikringsvæsenet søkes lagt under Landsorganisationen. Sekretariatet faar bemyndigelse til at utarbeide plan for en nærmere sammenslutning av de arbeidsledighetskasser og forsikringsindretninger forbundene har, saaledes at det blir tat tilbørlig hensyn til de rettigheter og fordele de forskjellige forbundsmedlemmer har oparbeidet. Sekretariatets utredning forelægges den ekstraordinære fagkongres.

Klassejustisen, yringsfriheten og asylretten.

Det er ikke tilstrækkelig at brændemerke myndighetene for dens forfølgelse mot anderledes tænkende og krænkelse av fundamentale rettigheter som yringsfrihet og asylret. Der maa skarpere midler til for at skape respekt for arbeiderklassens opfatning og rettigheter.

Fagkongressen maa derfor kræve:

1. at klassejustisen instilles og at de som er dømt for politisk forseelser trigives,
2. at forfølgelse og utvisning imot utenlandsk politisk interesserte kamerater ophører og utvisningsordrene mot Albert Jensen, Alfred Kruse, Karl Greek og andre annulleres, og
3. at yringsfriheten og asylretten blir respektert.

I motsat fald paalægges Sekretariatet at proklamere generalstreik med utnyttelse av alle de organisatoriske kræfter Landsorganisationen raader over.

Med forslaget fulgte følgende uttalelse:

1. Fagorganisationen maa nu klart og tydelig præcisere sit socialistiske maal. Den internationale fagforeningskongres i Amsterdam 1919 uttalte,

at arbeiderklassens bestræbelser og aktioner i alle land maa ta sigte paa produktionsmidlernes socialisering under hensyntagen til at fagorganisationen er saavel en forudsætning som et grundlag for socialiseringens virkeliggjørelse. Dette maa fagkongressen fastslaa som maalet ogsaa for den norske fagbevægelse. I forbindelse med bedriftsraadene og socialiseringen — som sekretariatet har sat op som hovedemne paa kongressen — maa raadssystemet optages til behandling. Alle disse spørsmaal er nemlig saa sterkt knyttet til hinanden at de maa sees i sammenhæng. Endvidere maa masseaktionen fastslaaes som det avgjørende eller centrale middel i kampen for socialiseringen.

2. Fagbevægelsens former maa ændres saaledes, at de kan forene arbejderne paa arbejdsstedet, lokalt og nationalt som klasse i fællesorganisationer, og hovedorganisationen opdelt i industrigrupper til fremme av det industrielle samarbejde og med internationale tilknytninger. Under utformningen av organisationsformen maa tages hensyn til, at denne kan avpasses efter de behov bedriftsraadene og socialiseringen vil kræve.

Med henblik paa en saadan omlægning maa der *straks* fattes beslutning om:

- a. at de lokale samorganisationer gjøres obligatoriske og gives utstrakt myndighet i lokale spørsmaal og repræsentationsret til fagkongresserne;
 - b. at der maa etableres samarbejde mellem organisationer i samme industri og at arbejderne uanset faggrænser maa ha pligt til paa arbejdspladsen at slutte sig til den fagforening som repræsenterer de fleste arbeidere og
 - c. at der træffes forberedelser til omlægning av Landsorganisationen, saa den bygger paa samorganisationer istedetfor paa forbund som organisationsenheter. For at fremme det industrielle samarbejde opdeles Landsorganisationen i grupper eller sektioner svarende til de store industrier. Saken forelægges forbundene inden en nærmere fastsat frist, hvorefter der indkaldes en ekstraordinær fagkongress for at ta de endelige skridt til omlægning av organisationen.
3. Til denne ekstraordinære kongres utredes spørsmaalet om at lægge arbejdsledighetskassen og forsikringsvæsen — saalænge disse institutioner opretholdes av fagorganisationen — ind under Landsorganisationen.
 4. Fagkongressen træffer beslutning om fagorganisationens stilling til den skamløse klassejustis som utøves, trakasserier overfor fremmede arbeidere, favoriseringen av kontrarevolutionære og forbrydere. Møtet anser det nødvendig at det nu forberedes og iværksættes en planmæssig aktion for at stanse myndigheternes undertrykkelse av yringsfriheten, krænkelser av asyretten og frække utfordringer imot arbejderne.

Følgende organisationer har sluttet sig til forslaget:

Arbeidsmandsforbundet: Trondhjems stedlige Styre, Lunde Jernbanearb.forening, Stenarb.s Forening, Bergen, Rjukan Arb.forening, Skiens Arb.smandsforening, Porsgrunds Arb.smandsforening, Porsgrunds Elektrometallurgiske forening, Stathelle og Omegns Arb.forening, Avdeling 40, Kristiania, Notodden og Omegns Arb.smandsforening, Bø Jernbanearb.forening, Bryggeri- og Mineralvandfabrikarb.s Forening, Kristiania, Bodø Arb.mandsforening, Dalens Arb.mandsforening. *Baker- og Konditorforbundet*: Avd. i Trondhjem, Porsgrund og Skien. *Bokbinderforbundet*: Kristiania, *Elektrikerforbundet*: Skien, *Formerforbundet*: Kristiania, Skien, *Jern- & met. arbeiderforbundet*: Trondhjem, Porsgrund, Skien, Brevik, Rjukan, Smedenes forening, Bergen, *Jernbaneforbundet*: Trondhjem, *Kommunearbeiderforbundet*: Skien, *Malerforbundet*: Skien, Kristiania, *Møbelindustriarbeiderforbundet*: Trondhjem, Skien, Porsgrund, Kristiania, *Papirindustriarbeiderforbundet*:

Avdeling 17, Union Skien, Avdeling 14, Skien, *Skotøiarbeiderforbundet*: Skien, *Sporveisforbundet*: Avdeling 6, Trondhjem, *Transportarbeiderforbundet*: Skiens laste- og stuerlag og forbundets avdelinger i Trondhjem, *Træarbeiderforbundet*: Vestfjorddalen, Skotfos trærarbeiderfor., Skiens trærarbeiderfor., Skibssnekkerne i Kristiania, *Skand. sadelmakerforbund*: Sadelmakerne i Kristiania. *Skind- og lærindustriarbeiderforbundet*: Hanskearbeiderne i Kristiania.

Fra 26 av forannævnte organisationer er saken ekspedert paa den maate at de kun har sendt den principielle uttalelse uten bestemte forslag til lovforandringer.

Mobelsnekkerens forening i Kristiania foreslaar den forandring i foranstaaende forslag at istedesfor som foreslaat at det nuværende punkt 4 i § 1 utgaar, skal dette lyde saaledes:

«I forstaaelse med Det norske Arbeiderparti ivareta arbeiderklassens politiske interesser.»

Samme forening foreslaar ang. repræsentation til fagkongressen følgende.

«Litr. a og b i § 5 forandres derhen, at forbundene og samorganisationen vælger hver en halvdel av repræsentanterne til kongressen.»

Moss trærarbeiderforening foreslaar: «De nuværende forbund oppløses og de enkelte avdelinger overgaar som dele i de lokale samorganisationer.»

Stavanger Rørlæggerforening foreslaar følgende forandring i lovene:

Paragraf 9, punkt 2. Hvis en organisation ønsker landsorganisationens økonomiske støtte til fremme av et krav eller verge mot angrep, eller hvis en konflikt i sit videre forløp kan antages at bli utvidet eller berøre andre organisationer, skal ingen arbeidsnedleggelse foretages, før sekretariatet er underrettet derom.

Paragraf 10, punkt 1. Under arbeidsstansninger har berettigede organisationer ret til understøttelse fra og med første streikedag for de av sine medlemmer som stansningen omfatter, og som har været medlemmer av sin organisation i ind- eller utland i mindst 2 maa-neder før konflikten utbryter. For nyutlærte, som indtrær i sin organisation straks ved læretidens utløp samt under konflikter hvor organisationsretten angripes, kan dog understøttelse utbetales straks medlemsskapet er indtraadt.

Medlemmer, der under en konflikt indkommanderes til militærtjeneste, utbetales vanlig streikeunderstøttelse saalænge konflikten varer.

N. J. & M. forbunds avdelinger i Fredrikstad foreslaar følgende:

«Der fattes beslutning om at paa steder hvor der er flere forbundsavdelinger skal der dannes faglige samorganisationer som da er obligatoriske for samtlige avdelinger tilsluttet Landsorganisationen.

Disse samorganisationer skal ha representationsret til Landsorganisationens kongresser.»

Fra *Norsk Formerforbund*:

Norsk Formerforbunds landsmøte juni 1919 uttaler som sin opfatning at tariffer og faste arbeidsavtaler bør avskaffes.

Motivering: Naar denne uttalelse er oversendt kongressen, saa har det sin grund i at forbundet er av den formening, at det her tilsigtede neppe kan fremmes og faa nogen reel betydning før den er fastslaaet av denne kongres.

Fra Sekretariatet:

Landsorganisationens formaal.

Arbeidernes faglige Landsorganisation har helt siden sin stiftelse ført et intimt samarbeide med Det norske Arbeiderparti i kampen for socialismen, hvilket ogsaa har faat sit uttryk gjennom den uttalelse som den ekstraordinære kongres i 1917 vedtok, uten at dog dette er formet i lovene utover hvad der er anført i § 1 punkt 4.

Utviklingen har imidlertid ført fagorganisationen frem i direkte kamp for sosialiseringen og kravene om bedriftsraad er jo det springende punkt i vaarens tariffbevægelse. Det er derfor kun naturlig at dette faar sit uttryk i lovene, og sekretariatet er forsaavidt enig med forslagsstillerne med hensyn til § 1, dog saaledes at forslaget faar en noget anden form.

Det nuværende punkt 4 i § 1 lyder saaledes:

4. I forbindelse med arbeidernes politiske organisation at forberede og søke gjennomført lovfæstet maksimalarbeidstid, samt andre love og reformer som er paakrævet for arbeiderklassens befrielse.

Det er dette punkt som bør ændres og sekretariatet foreslaar at det faar følgende form samt, blir punkt 2, da det nuværende punkt 1 efter hele sin form passer bedst som indledning til paragrafen og der jo ikke ligger nogen realitetsforskjel i om det sættes som punkt 1 eller 2.

Det nye punkt 2, som skal erstatte punkt 4 foreslaaes at skulde lyde:

2. *I forstaaelse med arbeidernes politiske organisation at arbeide for produktionsmidlernes sosialisering.*

Sekretariatet tror at et saadant enkelt og dog omfattende punkt dækker det tidligere, som jo delvis er blit forældet, idet lovfæstet maksimalarbeidstid er gjennomført. Man finder det overflødig at tilføie uttrykkene paa «grundlag av bedriftsorganer», da denne tilføielse heller ikke gir nogen retledning om hvordan bedriftsorga-

nerne skal være og derfor er betydningsløs som veiledning i arbeidet. Uttrykket «arbeidernes politiske organisation» anser man bedre dækker meningen end det noget uklare «andre klassekamporganisationer», især da det av sekretariatet foreslaaede uttryk findes i den nuværende lov.

Lokale samorganisationer.

De lokale samorganisationer blev indført som et led i Landsorganisationen ved den ekstraordinære kongres' beslutning i 1917. Lovene indeholder følgende bestemmelse herom:

§ 4. Hvor der paa et sted er flere forbundsavdelinger tilhørende de forskjellige forbund oprettes lokale samorganisationer, naar et flertal av avdelingerne uttaler sig for det. De er obligatoriske for alle foreninger som tilhører Landsorganisationen, og kan ilægge foreningerne kontingent som maa approberes av Sekretariatet.

De lokale samorganisationer skal lede det taglige oplysnings- og agitationsarbeide paa stedet efter eget initiativ eller efter opdrag fra forbundene og Landsorganisationen og medvirke under boykot og større faglige konflikter efter Landsorganisationens nærmere bestemmelse. Beretning om virksomheten indsendes hvert aar til Sekretariatet.

Deres love maa ikke stride mot Landsorganisationens love og beslutninger.

Saa vel 15-mandskomiteens flertal som Sekretariatet hadde dengang et videregaaende forslag, nemlig at lokale samorganisationer *skulde* oprettes paa steder hvor der var mindst 5 avdelinger, altsaa at de skulde være obligatoriske samt at de skulde faa en distriktsvis repræsentation (repræsentanter for hvert fylke og for hver av de 4 største byer).

Kongressens flertal fandt ikke at kunne gaa saa langt, men vedtok de foran citerte lovbestemmelser.

I den tid som er forløpet siden denne kongres er der oprettet ialt ca. 35 samorganisationer. Enkelte, saaledes for Kristiania, er dog først oprettet *iaar*.

Sekretariatet kan ikke anse det tilraadelig nu at gaa over til helt at la de lokale samorganisationer overta repræsentationsretten til kongressen, da det jo fremdeles er forbundene som er organisationsheterne inden Landsorganisationen. Det saa meget mere som

intet forslag tar sigte paa nogen øieblikkelig opløsning av forbundene og overgang til lokale samorganisationer, men at dette spørsmåal skal forelægges forbundene til behandling.

Sekretariatet anser det derimot paakrævet at de lokale samorganisationer blir obligatoriske og at de faar repræsentationsret paa kongressen.

De lokale samorganisationer har ganske sikkert paa flere steder utført et udmerket arbeide med hensyn til den stedlige agitation og opplysningsarbeidet, og de bør nu institueres overalt, saa de blir et fast obligatorisk led i organisationen. At de desuten faar en viss repræsentation paa kongressen vil sikkert stimulere deres arbeide og virke gavnlig paa samarbeidet mellem Landsorganisationen, forbundene og de lokale samorganisationer.

I henhold hertil foreslaar Sekretariatet følgende bestemmelser om de lokale samorganisationer:

§ 4. Lokale samorganisationer skal opprettes, hvor der er et tilstrækkelig antal forbundsavdelinger (mindst 5). De er obligatoriske for alle foreninger som tilhører Landsorganisationen, og kan ilægge foreningerne kontingent, som maa approberes av Sekretariatet.

De lokale samorganisationer skal lede det faglige opplysnings- og organisationsarbeide paa stedet efter eget initiativ eller efter oppdrag fra forbundene og Landsorganisationen og medvirke under boykot og større faglige konflikter efter Landsorganisationens nærmere bestemmelse. Beretning om virksomheten indsendes hvert aar til Sekretariatet.

Deres love maa ikke stride mot landsorganisationens love og beslutninger.

Og som nyt punkt e i § 5 under bestemmelserne om kongressen:

De lokale samorganisationer har ret til distriktsvis repræsentation, hvor hvert fylke samt hver av byerne Kristiania, Bergen, Trondhjem og Stavanger danner et distrikt. Hvert distrikt har ret til 1 representant for hver paabegyndt 4000-tal medlemmer dog ikke over 6.

I § 6 under representantskapet, som punkt 2:

Der vælges 2 representanter blandt de lokale samorganisationers repræsentation paa kongressen.

Ledelse av konflikter.

Spørsmåalet om lovbestemmelser sigtende til videre utvidelse av samorganisationernes myndighet med hensyn til ledelse av konflikter mener Sekretariatet bør utstaa indtil hele spørsmåalet om

organisations formernes omlægning er grundig drøftet av forbundene, og man har fattet avgjørende beslutninger herom. At føre samorganisationerne ind som et nyt ledd, hvor enhver lønsak, stor eller liten, skal bringes ind, vilde antagelig sinke saksbehandlingen for meget i en tid som nu, da lønssaker kræver en forholdsvis hurtig avgjørelse.

Der er dog intet til hinder for, at samorganisationerne overfor enhver konflikt kan avgi uttalelser og fremkomme med forslag saavel til Landsorganisationen som til forbundene, og der er heller intet iveien for at forbundene og Landsorganisationen i visse tilfælder kan overlade til en samorganisation at ta ledelsen av en konflikt.

Sekretariatet kan ikke anta at det i denne tid, da organisationsformerne skal optages til behandling av forbundene, vil være heldig paa forhaand at gaa til lovforandringer, som foregriper utviklingen.

Sekretariatet maa fraraade vedtagelsen av forslaget fra Stavanger rørlæggerforening om forandring i § 9, punkt 2 gaaende ut paa at arbeidsnedleggelse kan foretages uten sekretariatets godkjendelse.

Man kan heller ikke anbefale den foreslaaede ændring i § 10, punkt 1.

Organisationens omlægning.

De forslag som er fremsat her er meget omfattende og av forskjellig art.

Punkt 1 og 2 tilsigter øiensynlig en industrimæssig organisation efter *industriforbundsprincippet*.

Denne sak har gjentagne ganger været behandlet av Landsorganisationen.

Foran kongressen i 1913 var der nedsat en speciel komite, hvis flertal (H. Pettersen, Gunnar Sethil og M. Nygaard) foreslog følgende uttalelse:

I erkjendelse av, at den stadig sterkere koncentration av kapitalmagten i forbindelse med den industrielle og tekniske utvikling nødvendiggjør den sterkeste mulige sammenslutning av arbeidere, saavel nationalt som internationalt, og at organisationsformerne under hensyn hertil maa utvikles saaledes, at arbeiderklassens solidaritet bedst mulig kan utnyttes og arbeidernes handlekraft økes, uttaler kongressen:

1. Den heldigste form for den videre utvikling av den faglige organisation er sammenslutning i landsomfattende forbund ind-

delt efter fag eller industri og forenet i en fælles landsorganisation.

2. Der nedsættes en komitee paa 5 medlemmer, som blir at supplere med 1 repræsentant valgt direkte av hvert forbund. Komiteen skal behandle spørsmålet om hvad der kan gøres for at sikre medlemmerne mot at oparbejdede rettigheter inden et forbund ikke tapes ved det enkelte medlems overgang til andet industriforbund eller hele grupper overgang til et andet forbund eller oprettelsen av nyt forbund. Komiteen skal herunder særlig ha sin opmerksomhet henvendt paa enten om samtlige organisationers bestemmelser angaaende selvhjælpskasserne kan gøres saa ensartet som mulig, eller om der kan opprettes en fællesforsikring inden alle forbund forvaltet av Landsorganisationen. Komiteens utredning ledsaget av forslag omsendes til samtlige organisationer og forelægges næste kongres.
3. De foreninger inden samme arbeidsgruppe som nu er organisert i flere forbund opfordres til hurtigst mulig at fatte beslutning om overgang til det forbund, hvor hovedmassen av vedkommende fags arbeidere er organisert.
4. Tvistigheter inden organisationen, som maatte opstaa ved utviklingen av organisationslinjerne, kan indbringes for Landsorganisationens hovedstyre til avgjørelse.

Mindretallet (Sverre Iversen og Ole O. Lian) foreslog:

I erkjendelse av, at den stadig sterkere koncentration av kapitalmagten i forbindelse med den industrielle og tekniske utvikling nødvendiggjør den sterkest mulig sammenslutning av arbeiderne, saavel nationalt som internationalt, og at organisationsformerne under hensyn hertil maa utvikles saaledes, at arbeiderklassens solidaritet bedst mulig maa utnyttes og arbeidernes handlekraft økes, uttaler kongressen:

1. Den heldigste form for den videre utvikling av den faglige organisation er sammenslutning i landsomfattende forbund indelt efter industri og forenet i en fælles landsorganisation.

Kongressen anbefaler derfor at utviklingen av organisationsformerne sker efter industrielle linjer med de ændringer som maatte tilsies av forholdene, og opfordrer forbundene til at opta denne sak til drøftelse paa sine førstkommende landsmøter, til avgjørelse i den utstrækning, som forholdene gjør det muligt, likesom sekretariatet og forbundsstyrene bør iverksætte det fornødne oplysningsarbeide i denne retning.

2. For at lette utviklingen henimot industriforbund, anbefaler kongressen:
 - a. Forbundenes love bør indeholde bestemmelse om fri overgang med bibehold av rettigheter i de selvhjælpskasser, hvorav tilsvarende findes i det forbund som vedkommende medlem maa overgaa til (arbeidsledighetskasser, sykekasser o. l.), likesom forbundene bør søke at ordne og utvikle denne forsikring saa ensartet som mulig. Likeledes bør forbundenes

love indeholde en rummelig frist for et medlems overgang fra det ene forbund til det andet.

- b. Der nedsættes en komite paa 5 medlemmer, som blir at supplere med 1 repræsentant valgt direkte av hvert forbund. Komiteen skal behandle spørsmålet om hvad der kan gjøres for at sikre medlemmerne mot at oparbeidede rettigheter i den saakaldte «livsforsikring» ikke tapes ved det enkelte medlems overgang til andet industriforbund eller hele gruppers overgang til et andet forbund eller opprettelsen av nyt forbund. Komiteen skal herunder særlig ha sin oppmerksomhet henvendt paa enten om samtlige organisationers bestemmelser angaaende denne forsikring kan gjøres saa ensartet som mulig, eller om der kan opprettes en fællesforsikring inden alle forbund forvaltet av Landsorganisationen. Komiteens utredning ledsaget av forslag omsendes til samtlige organisationer og forelægges næste kongres.
3. De foreninger inden samme fag og arbeidsbranche (faglærte og ikke-faglærte), som nu er organisert i flere forbund opfordres til hurtigst mulig at fatte beslutning om overgang til det forbund, hvor hovedmassen av vedkommende fags arbeidere er organisert.
4. Tvistigheter inden organisationen, som maatte opstaa ved utviklingen henimot industriforbund, kan indbringes for Landsorganisationens hovedstyre til avgjøvelse.

Komiteen hadde foretat et omfattende arbeide og utarbeidet en detaljert oversigt over organisationernes fordeling efter industriforbundsprincippet o. s. v. Da imidlertid kongressens flertal sluttet sig til komitéflertallet fik ikke disse industriforbundslinjer nogen aktualitet.

Spørsmålet om overgang til industrivis organisation er fremdeles et aktuelt spørsmål og sekretariatet er av den opfatning at kongressen maa paaskynde denne utvikling. Man er dog her inde paa et meget vanskelig felt, da det næsten er umulig at foreta forandringer her uten interessert og velvillig medvirken fra de respektive forbundsmedlemmers side. Sekretariatet tror, at den erkjennelse mer og mer har utviklet sig, at organisationerne bør følge de industrielle linjer, og at det ikke er av det gode, naar der ved samme bedrift er avdelinger tilhørende 6 à 7 forskjellige forbund. Hvis kongressen foreslaar industriorganisationsformen som den bedste og den man bør stræbe henimot, saa maa man gaa ut fra at meget kan ordnes ved god vilje fra medlemmernes og forbundenes side.

Inden *byggningsindustrien* er maaske forholdene vanskeligst, men indtil spørsmålet om omlægning av organisationsformen er avgjort maa der kunne etableres en karteldannelse av de interesserte forbund som et skridt i den rigtige retning.

Sekretariatet vil derfor anbefale at kongressen fatter følgende beslutning:

Da en ensartet industrivis organisation bedst kan vareta arbeidernes interesser saavel under lønskampe som i andre organisationsforhold, paalægges det saavel forbundene som foreningerne at ordne organisationsforholdene i overensstemmelse hermed.

Ved de bedrifter, hvor en enkelt industri er dominerende, skal arbeiderne tilhøre den fagforening og det forbund som repræsenterer det overveiende antal av vedkommende industris arbeidere.

Hvor ikke hel industrivis organisation kan etableres, maa samarbeidet mellem foreningerne og forbundene ved lønskampe og andre fællesspørsmål videre utvikles.

Twistigheter inden organisationen, som maatte opstaa ved overgangen til den industrivise organisation, kan indbringes for Landsorganisationens representantskap til avgjørelse.

Sekretariatet anser det overflødig yderligere at motivere forslaget. Enhver erfaren organisationsmand vet hvormange vanskeligheter der opstaar ved bedrifter, hvor der er mange forskjellige fagforeninger, selv om samarbeidet mellom disse kan være noksaa godt utviklet.

En beslutning som den forannævnte og dens etterfølgelse i praksis foregriper heller intet med hensyn til spørsmålet om lokale samorganisasjoner contra forbund.

H. Pettersen og Oscar Olsen henholder sig til den uttalelse, som blev vedtat av kongressen 1913.

Punkt 3 tilsigter en hel omlægning av fagorganisationens organisationsform, saaledes at de lokale samorganisasjoner trær i forbundenes sted og at der kun blir et eneste stort landsforbund — *Landsorganisationen* — med industrimæssige grupper eller seksjoner.

En saadan omlægning skulde kongressen anbefale og henstille til forbundene at slutte sig til, saaledes at endelig beslutning angaaende omlægningene kunde træffes paa ekstraordinær kongres inden utgangen av næste aar.

Sekretariatet finder, at dette spørgsmaal er altfor litet utredet og gjennearbeidet til at Landsorganisationens kongres kan gi nogen begrundet anbefaling. En udtalelse som ikke bygger paa en klar og begrundet opfatning efter nøie undersøkelse av forholdene, vil ikke være til *nogensomhelst* veiledning for forbundene i deres behandling av saken.

Sekretariatet ser denne sak som et praktisk organisationsspørsmaal av stor betydning for fagorganisationens virksomhet, og mener derfor at det bør behandles paa den indgaaende og klarlæggende maate som det fortjener.

Sekretariatet forstaar godt, at man mener de lokale samorganisationer spiller en altfor underordnet rolle i organisationslivet. De har da ogsaa hittil mere været et eksperiment end en fast institution, da de ikke har været obligatoriske. Man mener derfor, at først nu, hvis de efter sekretariatets forslag gjøres obligatoriske og faar en distriktsvis repræsentation paa kongressen, kan man vinde erfaring for hvordan de rent administrativt vil kunne arbeide under vore forhold.

Og det er denne erfaring man trenger, før man kan se om man kan gaa videre paa denne vei.

Ved et godt samarbeide mellem de lokale samorganisationer, forbundene og Landsorganisationen vil de i visse tilfælde kunne overta ledelsen av lokale konflikter o. s. v.

Og der ligger nu et nyt felt foran dem i det samarbeide med *bedriftsraadene*, som enhver lokal samorganisation maa faa istand, likesom de maa ta initiativet til dannelse av bedriftsraad der, hvor ikke disse er i funktion.

Sekretariatet er ikke blind for, at fagorganisationsformen kan skifte, som alle andre former, og vil paa ingen maate fastholde en form som maatte vise sig at være upraktisk. Men i øieblikket tror

man at det er umulig at kunne avgjøre at en omlægning som foreslaat vil styrke organisationens kampkraft.

Sekretariatet anser dog spørsmålet være av saa stor betydning for hele organisationens fremtid, at det straks bør optas til grundig drøftelse av alle forbund. Og vil derfor anbefale at saken sendes forbundene til behandling og uttalelse, uten at dog kongressen i øieblikket tar standpunkt. Diskussionen i pressen, paa foreningsmøter og kongressen vil jo i og for sig selv gi den opplysning, som det i øieblikket er mulig.

Sekretariatet anser det ogsaa ugjørlig at legge det pres paa forbundene, at de skulde ha saken færdigbehandlet og alle avholdt sine landsmøter til næste aar. Det vilde medføre økonomiske og andre ofre samt unødig forcere behandlingen til skade for saken. Men forbundene maa kunne behandle saken og fremlægge den fuldt færdig saa betids at Sekretariatet kan ha tatt sit standpunkt og kunne fremlægge den fuldt utredet til beslutning for næste ordinære kongres i Landsorganisationen.

*

I henhold til foranstaaende foreslaar Sekretariatet at det under dagsordenens punkt 5 og 6 omhandlede forslag (dets punkt 3) sendes forbundene til behandling og uttalelse, hvorefter saken optas til endelig avgjørelse paa næste ordinære kongres.

Der utarbeides en utredning ledsaget av lovforslag, som sendes forbundene.

Forbundenes uttalelse maa være sekretariatet ihænde senest 1. oktober 1922.

Arbeidsledighets- og forsikringsvæsen.

Sekretariatet er av den opfatning, at det vil være vanskelig at legge arbeidsledighets- og forsikringsvæsenet direkte under Landsorganisationen. Men er forøvrig enig i, at der maa skapes endnu mere enhet, fasthet og plan i virksomheten. Dette er da ogsaa søkt opnaadd ved de avsluttede overenskomster mellom forbundene om fri overgang, som nu foreslaaes lovfæstet.

Sekretariatet vil fortsætte dette arbejde for at opnaa en saa ensartet form som mulig for arbejdsledigheds- og forsikringskasser inden alle forbund med fri overgang. I henhold hertil foreslaaes følgende udtalelse:

Arbejdsledigheds- og forsikringsvæsenet bør være saa ensartet som mulig i alle forbund med fri overgang for medlemmerne med bibehold av rettigheter. Det paalægges Sekretariatet at fortsætte arbeidet for opnaaelse av dette maal.

Klassejustisen, ytringsfriheten og asylretten.

Angaaende de foreslaede foranstaltninger mot klassejustisen og forfølgelse mot utenlandske kamerater vil Sekretariatet paa kongressen fremkomme med forslag angaaende dette spørsmal.

Tarifferne.

Formerforbundet har sendt ind en udtalelse som blev vedtat paa dets landsmøte 1919 om at tariffer og faste arbeidsavtaler avskaffes.

Dette spørsmal har gjentagende været oppe paa kongressen og fik sidst sin avgjørelse paa den ekstraordinære kongres høsten 1917, som vedtok følgende.

«Tarifferne bør være kortvarige og saa enkle som mulig, like-som det bør staa enhver organisation frit om den vil indgaa tariff-avtale eller ei. Fagorganisationen kan dog ikke anbefale at der reises en principiel kamp om selve tarifsystemet avskaffelse».

Sekretariatet henholder sig til denne beslutning, som blev vedtat med stort flertal, og som hjemler organisationerne en utstrakt frihet med hensyn til tarifferne.

Andre lovforandringer.

Træarbejderforbundet: Vort forbundsstyre foreslaar herved følgende forandringer i Landsorganisationens love:

§ 2 punkt 4 forandres derhen at tallet kr. 3.00 forandres til kr. 6.00.

Punkt 5 forandres derhen at tallet kr. 13.00 forandres til kr. 20.00 og tallet kr. 6.00 forandres til kr. 10.00.

§ 3 punkt 1 forandres tallet 40 øre til 45 øre, tallet 18 øre til 20 øre, og tallet 2 øre til 5 øre.

Videre foreslaaes at den bestemmelse som nu gjaelder angaaende fri overgang mellem en række forbund indtages som lovbestemmelse i Landsorganisationens love.

Fra *Sekretariatet*:

Sekretariatet er enig i Træarbejderforbundets styres forslag til forandringer i § 2 punkt 4 og 5 som efter dette skal lyde saaledes:

4. Kvinder, lærlinger, hjælpearbejdere, der i sine organisationer betaler lavere kontingent end den vanlige, kan betragtes som halvtbetalende medlemmer med rettigheder i forhold hertil.

I Landsorganisationen kan kun de mandlige medlemmer regnes som halvtbetalende, hvis vanlige gennemsnitlige løn er under kr. 6.00 pr. dag.

Landarbejderorganisationer har dog adgang til at tilslutte sig Landsorganisationen som halvtbetalende for alle sine medlemmer.

5. De tilsluttede organisationer maa ha en fast løpende kontingent til streikefond, der mindst utgjør kr. 20.00 pr. medlem og aar for helt- og kr. 10 for halvtbetalende. Streikefondet maa ikke anvendes til andre øiemed end de med konflikter forbundne utgifter.

I § 3 foreslaar samme forbund den forandring at kontingenten sættes til 45 øre for heltbetalende og 20 øre for halvtbetalende pr. maaned, samt at 5 øre herav avsættes til Folkets hus fond.

Den nuværende kontingent til Landsorganisationen er 40 øre for heltbetalende og 18 øre for halvtbetalende pr. maaned. Herav gaar 2 øre av de heltbetalendes kontingent til Folkets hus fond.

Sekretariatet er enig i, at kontingenten nu maa forhøies. Det behøves ikke nogen lang motivering herfor, idet pengeværdien jo er sunket betragtelig under krigen og der er liten utsigt til, at der vil ske nogen forandring heri i den nærmeste fremtid. Men Sekretariatet finder at en forhøielse av 5 øre pr. maaned er for lite naar hensyn tages til prisstigningen. Man vil derfor foreslaa en forhøielse av kontingenten med 10 øre pr. maaned for heltbetalende og 7 øre for halvtbetalende, saaledes at den blir henholdsvis 50 og 25 øre pr. maaned. Herav avsættes 3 øre til Folkets hus fond.

Sekretariatet er enig i at overgangen mellem forbundene bør lovfæstes og vil paa kongressen fremlægge forslag til lovbestemmelser herom.

Skiens Jern- og Metalarbeiderforening har indsendt følgende forslag til *kontingentforhøielse*:

Den ordinære kontingent forhøies med 0.10 pr. medlem pr. uke til fordel for pressefondet, til støtte for arbeiderpressen.

Motivering:

Den samlede arbeiderpresse kan i de fleste tilfælder ikke balancere og er gennemgaaende i en saa daarlig økonomisk forfatning at den ofte har vanskelig for at klare sine forpliktelser. Under de nuværende forhold maa der saaledes foretages direkte utligning paa fagforeningerne av større beløb ad gangen, som føles for haardt for medlemmerne og som i længden blir uholdbart. Der er liten utsigt til at partiaviserne kan klare sig og det vil være heldigere at faa et permanent kontingenttilskud til pressefondet eller faste større utligninger.

Partipressen maa ogsaa sættes istand til at faa aviserne i mere moderne utstyr, saa den baade teknisk og økonomisk kan være konkurransedygtig mot de borgerlige aviser.

Ifølge meddelelse fra Skiens faglige Samorganisation er ovenstaaende forslag tiltraadt av samorganisationens repræsentantskap.

Fra Sekretariatet:

Forslaget fra Skiens jern- og metalarbeiderforening kan Sekretariatet ikke tiltræde i den foreliggende form. En kontingent av 10 øre pr. uke pr. medlem vil med det nuværende medlemstal utgjøre kr. 750,000.00 pr. aar. For nærværende utgjør kontingenten til Landsorganisationens hele virksomhet et lignende beløb.

Sekretariatet er enig i, at det er av den største betydning at sætte arbeiderpressen istand til at ivareta arbeiderklassens interesser. Og paa Arbeiderpartiets landsmøte i mai vedtokes bestemmelser, som tar sigte paa at gjøre pressefondet til en stabil økonomisk institution.

Beslutningen lyder saaledes:

Arbeiderpartiets pressefond.

1. Det norske Arbeiderpartis pressefond har til opgave:
 - a) at yde og formidle laan til anerkjendte partiaviser og partiets trykkeriforetagender.

- b) at formidle indkjøb av papir, maskiner, materiel m. v. til partiets presse- og trykkeriforetagender.
 - c) at føre kontrol med regnskapsførselen og utarbeide driftsstatistik.
 - d) at ha den økonomiske ledelse av Det socialdemokratiske Pressekontor.
2. Fondets midler skal skaffes tilveie ved:
 - a) at de enkelte partiforeninger hvert aar yder et fast bidrag pr. medlem. Bidragets størrelse fastsettes av partiets landsmøter.
 - b) at partiets blad- og trykkeriforetagender efter landsstyrets nærmere bestemmelse tilpligtes aarlig at indbetale til fondet en nærmere fastsat andel av hvert aars driftsoverskud.
 - c) tilskud fra Arbeidernes faglige Landsorganisation og de forskjellige fagforbund.
 3. Fondets midler indestaar i bank. Ansøknng om laan av fondet indsendes av vedkommende blad- eller trykkeriforetagenders styre og partiorganisation. For laanebeløpet svares 5 pct. rente og 5 pct. avdrag.
 4. Fondet ledes av et styre bestaaende av 5 medlemmer, 2 valgt av partiets Centralstyre, 2 av Arbeidernes faglige Landsorganisations sekretariat og 1 av fondets repræsentantskap. Styret vælger selv sin formand. Styrets medlemmer maa være bosat i eller ved Kristiania.
 5. Fondets repræsentantskap dannes av 5 medlemmer valgt av landsstyret for Det norske Arbeiderparti og 5 medlemmer valgt av Arbeidernes faglige Landsorganisations repræsentantskap. Repræsentantskapet vælger selv sin formand. Møte i repræsentantskapet avholdes en gang aarlig, eller naar styret finder det nødvendig. Styret deltar i repræsentantskapets møter, men uten stemme.

Partipressens forretningsførere kan indkaldes til særskilte konferansemøter.
 6. Partiets avis- og trykkeriforetagender avgir mindst en gang aarlig beretning til Pressefondets kontor over foretagendets økonomiske stilling (regnskap, budget, status).
 8. Pressefondets styre ansætter efter offentlig konkurranse en disponent for fondets kontor og likeledes den nødvendige kontorhjelpe.
 9. Til dækkelse av utgifter ved kontorets administration erlægges av partikontingenten 5 øre pr. mandlig og 2 øre pr. kvindelig medlem pr. kvartal. Denne kontingent bortfalder naar fælleskjøpet er kommet istand, idet kontorerne da beregner en viss procent av omsætningen til dækning av administrationsutgifterne.
 10. Repræsentantskapet vælger to revisorer til at foreta eftersyn av kontorets regnskaper.

Sekretariatet er enig i denne ordning og mener, at fagorganisationens bidrag til pressefondet bør ske som foreslaat av Arbeiderpartiet ved bevilgede tilskud fra Landsorganisationen og forbundene.

§ 5 punkt 9. Sekretariatet foreslaar at antallet av sekretariatmedlemmer valgt av kongressen økes fra 10 til 12, og at der ogsaa vælges en næstformand ved særskilt valg. Paragraffens punkt 9 og 10 vil efter dette lyde saaledes:

9. Kongressen vælger sekretariat, bestaaende av 12 medlemmer, der alle skal være bosat i Kristiania og saa vidt mulig tilhøre forskjellige hovedfag. Der maa ikke vælges mere end 2 fra hvert forbund og 1 fra enkeltforeningerne tilsammen.

Endvidere vælges 8 suppleanter og 3 revisorer med suppleanter.

Formand, næstformand og sekretær vælges særskilt og maa opnaa absolut flertal. I motsat fald foretages omvalg mellem de 2 som opnaadde de fleste stemmer.

10. Hvis formanden, næstformanden eller sekretæren fratrær før funktionstiden er omme, kan repræsentantskapet foreta suppleringsvalg, der gjælder til første kongres.

Dagsordenens punkt 7. De faglige oplysningskontorer.

Fra fylkestyret for Vestfold faglige oplysningskontor er indkommet følgende skrivelse:

Fylkestyret for Vestfold faglige oplysningskontor tillater sig herved at andrage om, at Sekretariatet for forestaaende fagkongres maa fremlægge forslag om, at Vestfold faglige Oplysningskontor godkjendes av Landsorganisationen paa samme vilkaar som de øvrige godkjendte oplysningskontorer.

Som det vil være Sekretariatet bekjendt, har Vestfold faglige oplysningskontor været i virksomhet siden 1. juli 1919, og organisationerne i Horten, Sandefjord og Tønsberg har baaret de dermed forbundne utgifter. Vi tillater os derfor at andrage om, at Landsorganisationens bidrag til kontoret maa bli bevilget for indeværende halvaar, altsaa fra 1. januar 1920.

Kontorets beretning for foregaaende halvaar samt budgetforslag for 1920 vedlægges.

Med solidarisk hilsen.

For fylkestyret.

Johan Øydegard, f. t. formand.

Fra Bodø Arbeidsmandsforening er indsendt følgende:

Paa Landsorganisationens kongres 1917 blev vedtat at der skulde oprettes faglige oplysningskontorer i de forskjellige byer i landet, og et av disse kontorer skulde henlægges til Tromsø stift eller nærmere bestemt Tromsø by.

Tiden har vel vist at disse oplysningskontorer har utført et stort arbeide selv med den indskrænkede utviklingsret de ifølge beslutningen fik.

Det maa nu forutsættes at man er kommet over forsøkets stadium og at kontorerne har bevist at de magter og kan utføre et stort organisationsarbeide, hvis deres ramme utvides.

Et kontor i Tromsø stift vil enhver foretaa paa ingen maate kan fylde den ovngave som paahviler dette kontor i dette distrikt.

De lange avstande gjør baade for reiser og korrespondanse, at kontoret vil praktisk talt faa en begrænset kreds at virke indenfor. Vi kan ta et eksempel. Fra Sannessjøen til Kirkenes er 170 mil og det er den strækning hvor dette kontor i Tromsø har de foreninger som de stadig skal staa i rapport med. Enhver mand vil forstaa at det er meget vanskelig selv hvordan der saa arbeides fra kontorets side at kunne være de organiserte arbeidere til nytte utover selve Tromsø amt og indbefattet Finmarken, det amt kan til nød lægges til kontoret i Tromsø, fordi at der foreløbig er temmelig liten industri, men der er dog en række smaa bedrifter, hvor arbeiderne kan organiseres, og man har ogsaa Kirkenes naar det atter kommer i sving som naturlig nok vil gjøre spørsmålet aktuelt om ogsaa en mand for Finmarkens vedkommende.

Vi vil anbefale at kontoret i Tromsø har Tromsø og Finmarkens amter og det som lægges længere syd (Bodø) har alle bedrifter fra Nordre Trondhjems amtsgrænse til Tromsø amtsgrænse. Det vil fremgaa med al tydelighed at det kontor som blir i Tromsø kommer til at faa en kolossal vidde for sin virksomhet, men foreløbig er der mindre industri, som før paapekt, længere nord og kontorets virksomhet vil av den grund bli koncentrert mest omkring Tromsø i de største og tættest befolkede strøk.

De lange avstande her nord og avstanden i fra hovedorganisationernes kontorer gjør at organisationsarbeidet slappes og her blir ikke den fart og beslutningsdygtighet i organisationerne som det burde og skulde være. Dertil er der mange aarsaker: arbeiderne er nyorganisert, og tror svært litet paa sig selv, og korrespondansen med hovedorganisationen gaar sagte, saken kanskje daarlig fremstillet saa hovedorganisationens tillidsmænd har vanskelig til at forstaa hvad der menes, og saken blir forhalet, saa muligheten for en heldig løsning er forsvundet, og arbeiderne blir skuffet og misnøien med hovedorganisationen kommer tydelig tilsyne, interessen slappes og medlemmerne forsvinder eller organisationen sygner hen netop av den aarsak at der ikke har været en mand som har kunnet retlede foreningerne i det rette øieblik.

Alle vil vel være enige i, at da Arbeidsmandsforbundet ansatte sin sekretær i Nord-Norge gav det et mægtig fremstøt til fagbevægelsen her nord, et fremstøt som ikke bare har virket fordelagtig for Arbeidsmandsforbundet, men for den samlede organisation. Antal av foreninger og medlemmer i tilslutning til nævnte forbund har vokset enormt særlig nu i det sidste aar. Man kan ogsaa spore en større fasthet og et mere virksomt foreningsliv indenfor Arbeidsmandsforbundets avdelinger eller indenfor de andre forbunds avdelinger her nord.

Nytten av disse opplysningskontorer er vel uomtvistelig, det er vel den erfaring som er høstet over hele landet, saavidt vi har forstaaet gjennom de uttalelser vi har set og læst.

Men for at disse kontorer skal virke til sin hensigt maa Landsorganisationen bære alle utgifter ved kontorets drift, som nu Arbeidsmandsforbundet bærer alle utgifter for sit kontor i Nord-Norge.

Vi antar at det blir noget vilkaarlig med tilslutningen fra foreningernes side utover distrikterne som det nu er ordnet, og det svækker jo kontorets arbeide i betydelig grad. Det er ogsaa givet at alle forbund gjennom Landsorganisationen maa ha interesse av disse kontorer, og dermed føler en solidarisk forpliktelse til at være med og bære alle de utgifter som paahviler en slik ordning. Disse kontorer maa staa under kontrol av Landsorganisationen gjennom den faglige samorganisation hvor kontoret er henlagt, dertil maa formændene i de enkelte samorganisationer komme sammen mindst en gang hvert halvaar for at planlægge agitationen i distriktet og drøfte de aktuelle saker som er oppe. Utgifterne ved disse møter bæres av Landsorganisationen.

Samtlige avdelinger som sorterer under kontoret sender al sin korrespondanse til kontoret og sekretæren bearbejder sakerne, og om nødvendig reiser til avdelingen for at med selvsyn sætte sig ind i de ting som avdelingen har forebragt. Sekretæren sender saken videre til det respektive forbund, og forbundet behandler saken straks og sender meddelse til det opplysningskontor, hvorfra de mottok det om forbundets beslutning.

Paa denne maate tror vi at det vil være mulig at bygge en sterk organisation her i Nord-Norge og kanskje forholdet vil være det samme andre steder i landet, derfor vil Bodø arbeidsmandsforening tillate sig at foreslaa:

Kongressen beslutter, at der opprettes opplysningskontor i Bodø for distriktet fra Nordre Trondhjems amtsgrænse til Tromsø amtsgrænse og at det kontor som er i Tromsø omfatter Tromsø og Finmarkens amter, og at alle kontorets utgifter, samt utgifterne til agitation og forhandling bæres av Landsorganisationen. Ved ansættelse av sekretær for kontoret sammenkalder det steds samorganisation hvor kontoret skal ligge alle formænd for distriktets samorganisationer og indstiller paa den mand som de mener efter ansøkingerne bør være den som blir distriktets sekretær. Indstillingen sendes saa til Landsorganisationen for der at sanktioneres.

Distriktssekretæren sammenkalder alle samorganisationens formænd

mindst en gang i hvert halvaar til en konferanse hvis der er ting som foreligger som gjør et saadant møte nødvendig. Møtet behandler agitationen samt den faglige situation og de ting som maatte foreligge. Dette møte indstiller saa for Landsorganisationen og utarbeider den plan som de mener bør følges og oversender den til Landsorganisationens sekretariat hvor den skal godkjendes med de forandringer som Sekretariatet finder nødvendige.

Alle forbundenes avdelinger forpliktet at sende al korrespondanse gjennom dette distriktskontor (oplysningskontor) til videre befordring til hvert enkelt forbund, og med den forutsætning, at sekretærens indstilling blir godkjendt av forbundene, saasandt ikke saken strider mot forbundets eller de borgelige love.

Sekretærene skal møte paa Landsorganisationens kongresser med tale- og forslagsret, men ikke stemmeret.

J. P. Wish,
formand

Enok Johansen,
sekretær.

Idet vi henviser til vedlagte beretning for Fagl. samorganisation, Aalesund og motivering ansøker vi det ærede Sekretariat om at der blir opprettet et fagligt oplysningskontor i Aalesund, og at Landsorganisationen refunderer kontorets utgifter, som for de øvrige faglige oplysningskontorer.

Da vi er i tvil om ansøkningen skal stiles til kongressen som forslag, ber vi om, isaafald at denne ansøking blir medtat paa førstkomende kongress dagsorden.

Motivering. Paa aarsmøtet i fagl. samorganisation 11. januar d. a. besluttedes at opprette et faglig oplysningskontor i Aalesund, med en fastlønnet bestyrer, idet man forutsatte at kongressen vilde indvilge i opprettelsen av et faglig oplysningskontor for Aalesund med omegn. Kontoret traadte straks i virksomhet. Samorganisationens virksomhet var da blit saa omfattende, at man ikke kunne komme forbi denne foranstaltning. Siden kontoret traadte i virksomhet har vi stiftet en arbeidsmandsforening i Spjelkavik og en i Bratvaagen — tilsluttet Arbeidsmandsforbundet. Foruten de i beretningen for 1919 nævnte foreninger, samt ovennævnte foreninger er der i distriktet 3 foreninger — tilsluttet Arbeidsmandsforbundet — saa det samlede medlemsantal i distriktet er ca. 2500.

Der er spredt utover i distriktet flere mindre industrielle anlæg hvor vi har haap om at organisere arbeiderne. Naar medlemsantallet blir saapas stort og forløst paa saa mange foreninger, maa det være indlysende at i et distrikt som Søndmør med sin isolerte beliggenhet fra gode kommunikationer, der snarlig sætter organisationerne i forbindelse med centraladministrationen, er det en bydende nødvendighet at der opprettes et faglig oplysningskontor.

I haap om en velvillig behandling av vort andragende tegner vi

Med solidarisk hilsen
Fagforeningernes lokale samorganisation
Aalesund
Ivar Ertresvaag.

Fra Sekretariatet:

Sekretariatet vil foreslaa, at Vestfold faglige oplysningskontor erholder bidrag fra Landsorganisationen i likhet med de kontorer som nu erholder bidrag ifølge forrige kongres beslutning.

Videre foreslaar Sekretariatet, at om der opprettes et faglig oplysningskontor i Aalesund, dette da erholder bidrag paa samme betingelser, som de øvrige kontorer.

M. h. t. skrivelsen fra Bodø Arbeidsmandsforening vil Sekretariatet uttale, at det princip bør fastholdes, at de stedlige organisationer maa utrede halvparten av omkostningerne. Det gaar ikke an at fravige dette princip, som er fastslaat av kongressen, idet dette vilde kunne ramme meget uretfærdig.

Sekretariatet vil foreslaa, at det overlates det kommende sekretariat at bestemme om bidrag skal ydes til et eventuelt oprettendes kontor i Bodø. Selvfølgelig maa dette kun ske paa samme betingelser, som for de øvrige kontorer og under forutsætning av, at Sekretariatet finder forholdene saadanne, at kontoret kan ledes forsvarlig og under tilstrækkelig organisationsmessig kontrol.

Dagsordenens punkt 8. Agitationen.

Fra Norsk skog- og jordbruksarbeiderforbund er inkommet følgende:

Norsk skog- og jordbr.arb.forbund tillater sig herved at indgaa til fagkongressen med andragende om at bli tilstaaet økonomisk støtte fra Landsorganisationen under sin agitativsvirksomhet blandt landarbeiderne, og haaper at kongressen stiller et beløp til forbundets disposition hertil.

At et energisk og aldrig hvilende agitativs- og oplysningsarbeide blandt disse arbeidere nu, om mulig mere end nogensinde, er en bydende nødvendighet, derom er formentlig alle enige.

Det er en bekjent ting, at organisationsforholdene inden land- og skogbruk er yderst slette, og at der staar titusener og atter titusener utenom fagorganisationen av disse arbeidere. Alle vil vistnok ogsaa ha forstaaelsen av, under hensyntagen til de opgaver som fagorganisationen utvilsomt i en nær fremtid vil komme til at staa overfor, at der maa tages kraftigere i end hvad tidligere er gjort for at faa rette paa dette forhold.

Forbundsstyret har under behandlingen av forbundets fremtidige agitation foreslaaet for forbundets landsmøte at der ansættes en agitator som beskjæftiget kun med agitativsarbeide, efter forbundsstyrets instruks. Forslag herom er dog kun stilt under den forutsætning, og med forbehold av, at der av Landsorganisationen erholdes et betraktelig tilskud til forbundets agitativsarbeide, da de økonomiske forhold for nærværende er saadan, at man ikke kan foreta dette skridt uten en betraktelig økonomisk støtte.

Da det er i den organiserte arbeiderklasses interesser at faa landarbeiderne klassebevisste og ind i organisationen, og da det rent forretningsmessig set maa antages, at de til dette formaal bevilgede beløp, vil bli tilbakebetalt i form av kontingent av et som følge herav høiere medlemstal, tør vi haape at nærværende andragende møter velvilje av kongressen.

Elverum, 15. april 1920.

Med solidarisk hilsen.

Norsk skog- og jordbruksarbeiderforbund.

Martin Liengen.
formand.

Videre har Sekretariatet mottat en skrivelse fra Nordre Saltens kredsparti og Ballangens faglige samorganisation om bidrag til agitationen. Et lignende andragende er sendt Arbeiderpartiet. I den anledning meddeler Centralstyret:

«Med hensyn til agitationen i distrikterne deroppe i nordre del av Nordlands fylke har vi tænkt at faa istand motorbaat-agitations-turné i løpet av sommeren. Dette vil imidlertid bli en kostbar affære. Vi tillater os derfor at henstille til Sekretariatet at træ støttende til. Agitationen kan da lægges slik an, at der blir tat alle mulige hensyn til de faglige organisationer som findes deroppe eller som kan startes.

Særlig vil det være av interesse at sondere terrænget for Fangst- og fiskerforbundet som allerede har begyndt at faa avdelinger nordpaa. Partiets sekretær har konferert med forbundets formand om det eventuelt kunde sende en mand. I tilfælde tilskud skal alt bli gjort for at imøtekomme ønsker som maatte stilles fra fagorganisationens side. Bedst vilde det være om en fagforeningsmand kunde delta.

Noget budget er ikke opsat. Det er ogsaa vanskelig. Dette vil i tilfælde bli det første forsøk med denslags agitation. Partiet har sat tilside 5000 kroner til en motorbaat-turné.

Fra Sekretariatet:

Sekretariatet er enig i at der bør drives et ihærdig agitations- og opplysningsarbeide. Men man er av den opfatning, at dette bedst kan ske, ved at det kommende sekretariat, eventuelt representantskap, faar bemyndigelse til at bevilge de fornødne midler. At kongressen bevilger beløp til de enkelte forbund uten at der foreligger nogen plan for agitationen er ikke betryggende. Det bør derfor som hitil overlates Sekretariatet at fatte beslutning om bidrag til agitation.

Dagsordenens punkt 9. Forskjellige forslag. Fagbladene.

Norsk Jern- og Metalarbeiderforbunds avdeling Kristiansund:

Det henstilles til fagkongressen at opta spørsmålet om nedleggelse av alle forbunds fagblade. De faglige meddelelser maa ske til partipressen, og gjøres denne obligatorisk.

Forslagsstilleren motiverer sit forslag med følgende:

Det viser sig at fagbladene blir litet læst av medlemmerne i forhold til den kostbare administration, og de meddelelser som der blir offentliggjort blir baade 1 og 2 maaneder gammel.

Fra *Sekretariatet*:

Sekretariatet kan ikke anbefale forslaget til vedtagelse. Det er vistnok desværre saa at fagbladene ofte blir litet læst av medlemmerne, men dette er i og for sig ikke nogen grund til at sløife fagbladene. Det maa ogsaa i første række være vedkommende organisationer selv som bestemmer om, hvorvidt de vil beholde sit blad eller ikke, saa kongressen savner adgang til at fatte nogen bindende beslutning herom. At fatte nogen uttalelse i den retning, som av forslagsstilleren antydnet om nedlæggelse av fagbladene kan Sekretariatet heller ikke anbefale. Mange fagblade indeholder meget værdifuldt stof, som ikke vil kunne faa plass i et almindelig blads spalter. Fagbladene er et led i organisationsarbeidet og godt skjøttet kan de bli et udmerket bindeled mellem medlemmerne.

Fribilletter for arbeidere under ferie.

Fra en hel række organisationer er der kommet henstilling til Sekretariatet om at søke tanken om fribilletter for arbeidere under feriereiser realisert.

I skrivelse av 24. september 1919 oversendte Sekretariatet saken til Arbeidsdepartementet, som i skrivelse av 28. oktober meddelte følgende:

Fribefordring for arbeidere under feriereiser.

Departementet har forelagt det ærede Sekretariats skrivelse av 24. september 1919 angaaende spørsmålet om fribefordring for arbeidere under feriereiser for Hovedstyret for Statsbanerne, som ved den i avskrift vedlagte skrivelse av 20. oktober 1919 har uttalt, at jernbanerne ikke maa paaføres noget indtægtstap ved fribefordring som i heromhandlede tilfælde.

Departementet finder at maatte henholde sig hertil.

Kristiania den 28. oktober 1919.

M. Olsen Nalun.

Den i avskrift vedlagte skrivelse fra Hovedstyret for Statsbanerne lyder saaledes:

Fribefordring for arbeidere under feriereiser.

Det kgl. Departements skr. av 27. septbr. 1919.

Foranlediget ved det av Arbeidernes faglige Landsorganisation reiste spørsmål herom tillater man sig at bemerke, at Hovedstyret for sit vedkommende bestemt maa holde paa, at jernbanerne ikke paaføres indtægtstap ved fribefordring som i heromhandlede tilfælde.

Behandlet i møte den 16. oktober 1919.

Senere er der fra en række organisationer yderligere inkommet henstillinger til Sekretariatet om at fremme saken.

Den 3. mai tilskrev derfor Sekretariatet regjeringen saaledes:

Til Den norske regjering.

Den 24. septbr. 1919 sendte vi Arbeidsdepartementet en henstilling om at opta spørsmålet om at skaffe arbeidere fribilletter under feriereiser til velvillig overveielse.

Henstillingen var foranlediget ved en henvendelse fra en av vore avdelinger.

I skrivelse av 28. oktober s. a. (1405/1909 J. 1) fra det ærede Arbeidsdepartement, mottok vi meddelelse om, at departementet i denne sak maatte henholde sig til hovedstyret for Statsbanerne, som paa henvendelse hadde erklært at jernbanerne ikke maatte paaføres noget indtægtstap ved fribefordring i heromhandlede tilfælde.

Senere er der til undertegnede sekretariat indløpet henvendelser fra en række organisationer indenfor arbeidslivet og fra alle kanter av landet med anmodning om at søke denne tanke realisert.

De fleste organisationer har begrundet spørsmålet saaledes:

„Efter aarelange kampe er man rukket dit, at ferie saa at si er blit almindelig ogsaa for arbeiderne. Men skal ferien faa den værdi og betydning den skulde ha og bør ha ogsaa for dem, saa maa de faa adgang til at ta familien med og reise ut. Det er av meget stor kulturel betydning for arbeiderne, som hele aaret forøvrig staar inde i fabrikker og verkstedet, og det er av like stor betydning for hustruen, som hele aaret er lanket til sit kjøkken, at komme ut og faa nye impulser og nye indtryk, og faa den avveksling som en feriereise virkelig er.

Men med de utgifter, som er forbundet med at reise, er det i mange tilfælder aldeles unødvendig for en arbeiderfamilie at avse penger hertil. Det maa derfor være paa sin plads, at spørsmålet om at faa indført fribilletter eller prisreduktion for feriereisende arbeidere tages op til drøftelse og søkes løst. Og spørsmålet bør vel da ikke bare omfatte statens jernbaner, men ogsaa de dampskibsruiter som faar statsunderstøttelse.

Det er vanskelig i en snarvending at kunne peke paa en spesiell ordning eller et bestemt system, som kan sies at være det bedste for gjennomførelse av en slik bestemmelse. Det kan tænkes flere alternativer saavel for selve maaten at gjennomføre det paa som for omfanget av frie feriereiser. Hvad utstedelsen og kontrollen av fribilletter til feriereisende angaar, saa vil naturligvis det være forbundet med endel praktiske vanskeligheter, men disse vanskeligheter er saavidt kan skjønnes ikke større end de kan overvindes.

Hvad angaar omfanget av ferie-fribilletter, saa kan det jo tænkes mange alternativer. Det *princielle* maa jo være at søke at faa *helt* frie reiser til arbeiderfamilier, som har under en nærmere fastsat maksimumsindtægt, f. eks. 6000 kroner pr. aar. Men det vilde naturligvis ogsaa være av meget stor betydning, om man kunde faa fribilletter paa *begrænsede avstande* eller man kunde faa indført *prisreduktion* paa billetter ved feriereiser, f. eks. slik som det allerede er ordnet for skolebarn.“

Sekretariatet gir saken sin fulde tilslutning. Men skal tanken kunne realiseres, maa der vises imøtekommenhet fra statsmyndigheternes side. Enhver vil forstaa hvilken betydning det vilde ha, om arbeiderne med sine familier under ferietiden kunde ha anledning til at reise litt ut. Mange byarbeidere har forældre og slægtninge paa landet, men da familien er stor har de fleste ikke raad til at bekoste en saadan reise.

Vi henstiller derfor paa det kraftigste til den norske regjering at opta dette spørsmål til gjennomførelse. Indførelse av f. eks. prisreduktion for arbeidere under feriereiser vil jo let kunne realiseres uten større vanskeligheter med kontrol o. s. v.

Da saken skal op paa vor kongres som holdes den 27. juni f. k., var vi meget taknemlig for at faa svar inden den tid.

Den 2. juni kom følgende skrivelse fra Arbeidsdepartementet:

Sekretariatets henvendelse til regjeringen i skrivelse av 3. mai 1920, som av statsministeren er oversendt nærværende departement, har herfra vært forelagt for Socialdepartementet som ved den i avskrift vedlagte skrivelse hertil av 25. mai 1920 har meddelt, at det ikke har fundet grund til at søke bevilget midler, hvorved en eventuel fribefordring paa statsbanerne og statsunderstøttede dampskibe for arbeidere og deres familier paa feriereiser kunde dækkes.

Nærværende departement maa efter det foreliggende henholde sig til sin skrivelse til sekretariatet av 28. oktober 1919 og finder ikke anledning til at tilstaa nogen fribefordring eller fragtmoderation som ansøkt paa statsbanene.

Det tilføies at spørsmålet om moderation eller fribefordring paa statsunderstøttede dampskibe henhører under Handelsdepartementet, poststyrelsen, til hvem man har sendt en avskrift av sekretariatets andragende.

Avskrift av skrivelse fra Socialdepartementet til Arbeidsdepartementet, datert 25. mai 1920, lyder saaledes:

I anledning av det ærede departements skrivelse av 10. ds. angaaende fri befordring for eller prisreduktion for arbeidere og disses familier under reise med jernbanene og statsunderstøttede dampskibe paa feriereiser meddeles, at dette departement ikke for sit vedkommende har fundet grund til at søke bevilget midler til heromhandlede formaal.

